

Основні класи неорганічних сполук

Виконав:

викладач Золотоніського технікуму
ветеринарної медицини БНАУ
Демченко Н.І.

Зміст

- Оксиди
- Кислоти
- Основи
- Солі

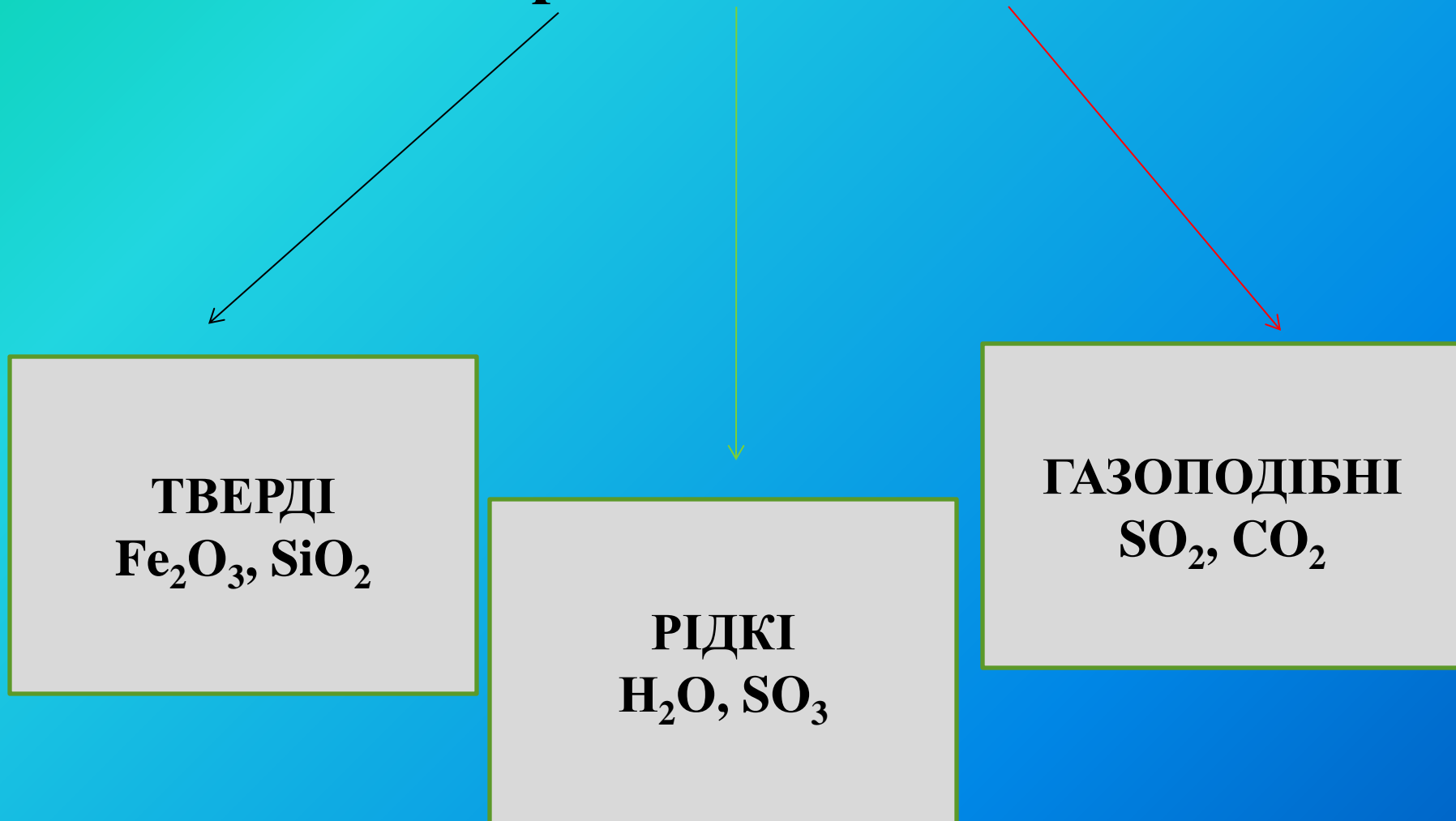
1. Оксиди – складні речовини утворені атомами двох елементів, одним з яких обов'язково є Оксиген.

Їх назва складається із слова «оксид» з додаванням спочатку назви елемента, який входить до складу речовини у називному відмінку.

Загальна формула і валентність елемента	Назва оксиду	
	За числовим префіксом	За валентністю елемента <small>назва катіона + ступінь окиснення + слово оксид</small>
$\overset{I}{E}_2O; N_2O$	Нітроген геміоксид	Нітроген (I) оксид
$\overset{II}{EO}; CO$	Карбон монооксид	Карбон (II) оксид
$\overset{III}{E}_2O_3; Fe_2O_3$	Ферум секвіоксид	Ферум (III) оксид
$EO_2; CO_2$	Карбон діоксид	Карбон (IV) оксид
$E_2O_5; P_2O_5$	Фосфор геміпентаоксид	Фосфор (V) оксид
$EO_3; SO_3$	Сульфур триоксид	Сульфур (VI) оксид
$E_2O_7; Cl_2O_7$	Хлор гемігептаоксид	Хлор (VII) оксид
$EO_4; OsO_4$	Осмій тетраоксид	Осмій (VIII) оксид

Класифікація оксидів

За агрегатним станом

Класифікація оксидів

```
graph TD; A[Класифікація оксидів] --> B[ОСНОВНІ]; A --> C[КИСЛОТНІ]; A --> D[АМФОТЕРНІ];
```

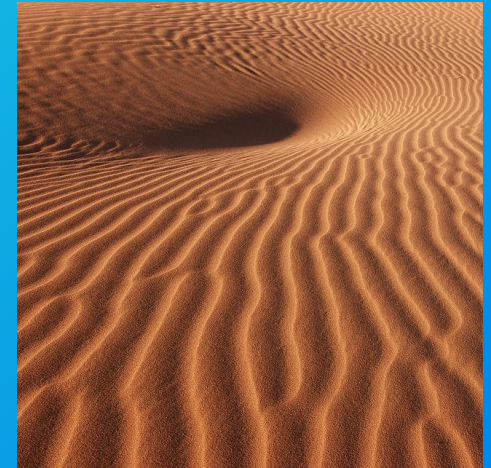
ОСНОВНІ – оксиди, яким відповідають основи та утворюються металами

КИСЛОТНІ - оксиди, яким відповідають кислоти та утворюються неметалами

АМФОТЕРНІ – оксиди, які мають властивості основ та кислот, утворені металами і неметалами.

Поширення оксидів у природі:

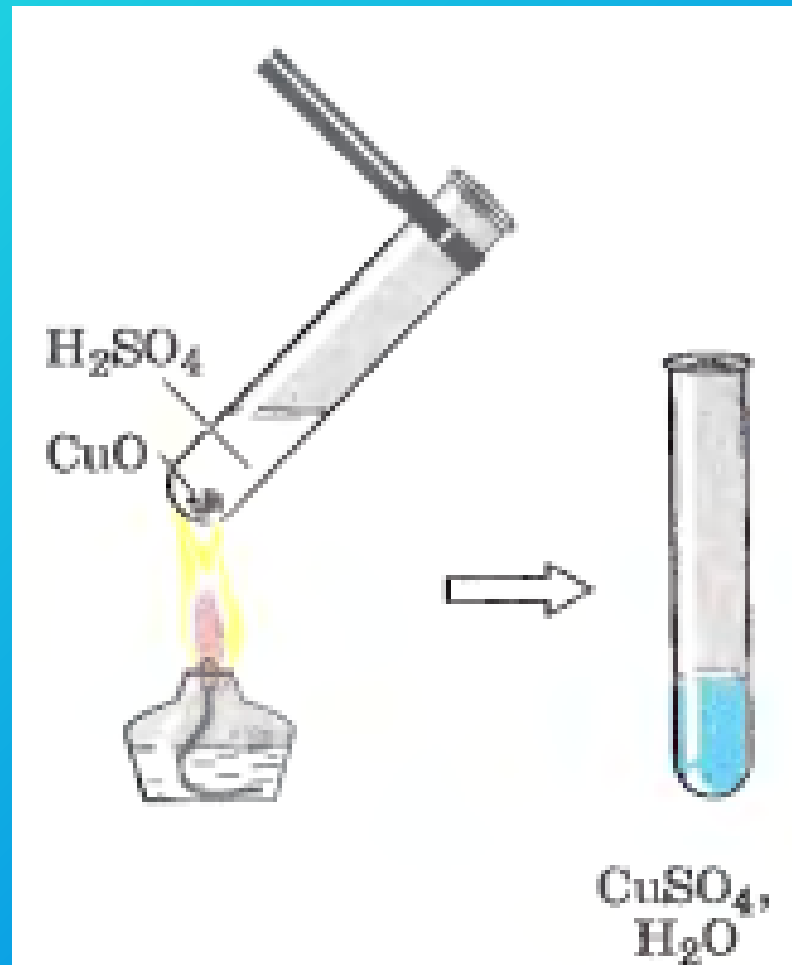
- SiO_2 – є складовою піску, глини, мінералів;
- CO_2 – вуглекислий газ;
- Al_2O_3 – входить до складу глини і мінералів;
- Fe_2O_3 – знаходиться в залізних рудах;
- H_2O – вода.

Хімічні реакції оксидів

1) Основний оксид + кислота = сіль + вода

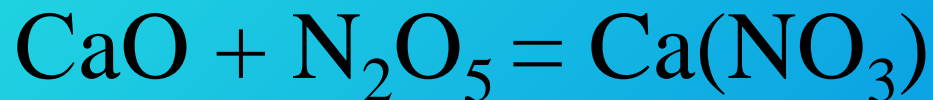
Наприклад: $\text{CuO} + \text{H}_2\text{SO}_4 = \text{CuSO}_4 + \text{H}_2\text{O}$

Хімічні реакції оксидів

2) Основний оксид + кислотний оксид = сіль

Наприклад:

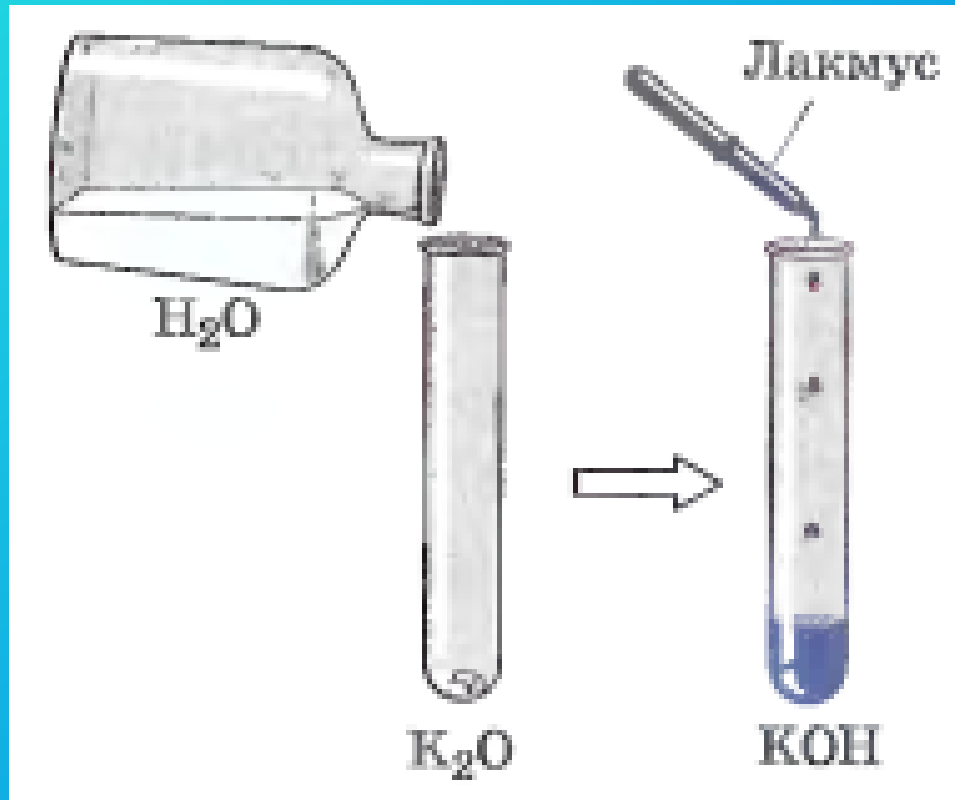

Хімічні реакції оксидів

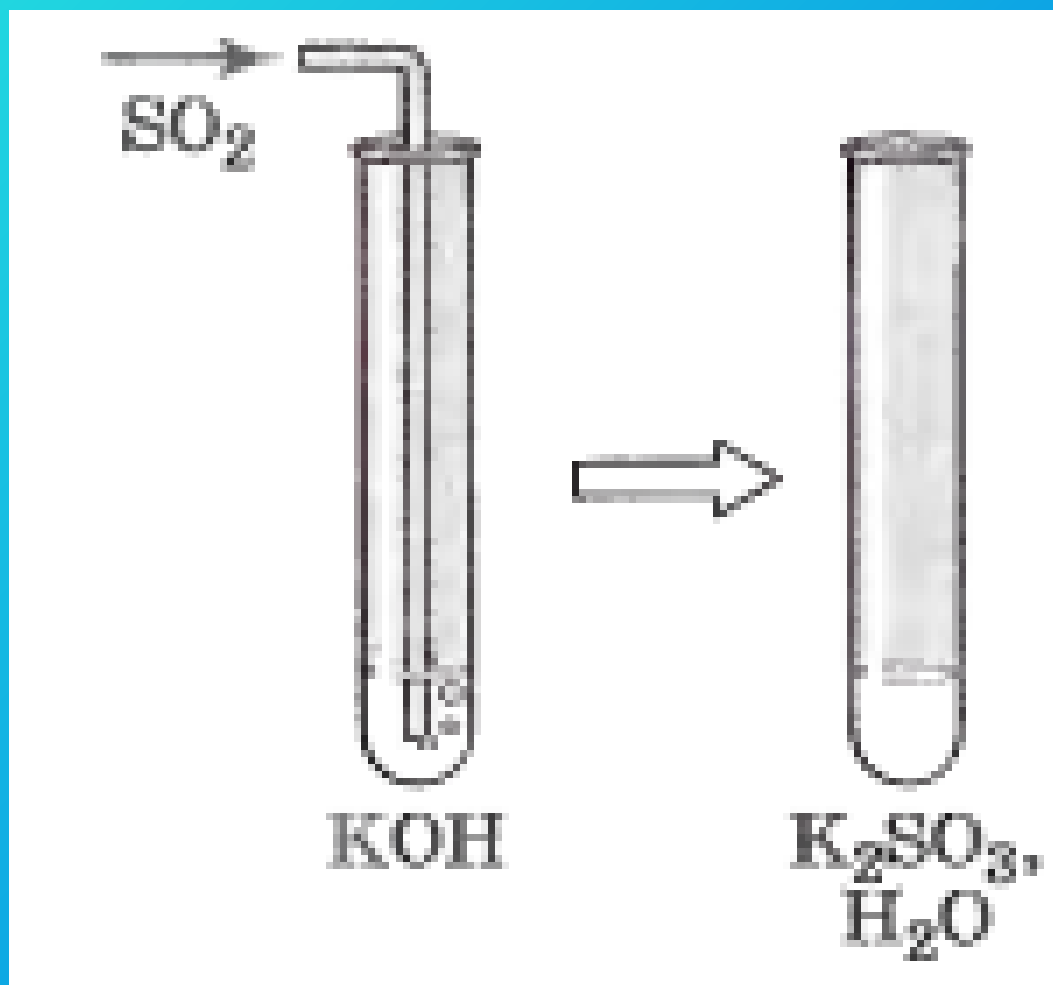
3) Основний оксид + вода = основа

Наприклад: $K_2O + H_2O = 2KOH$

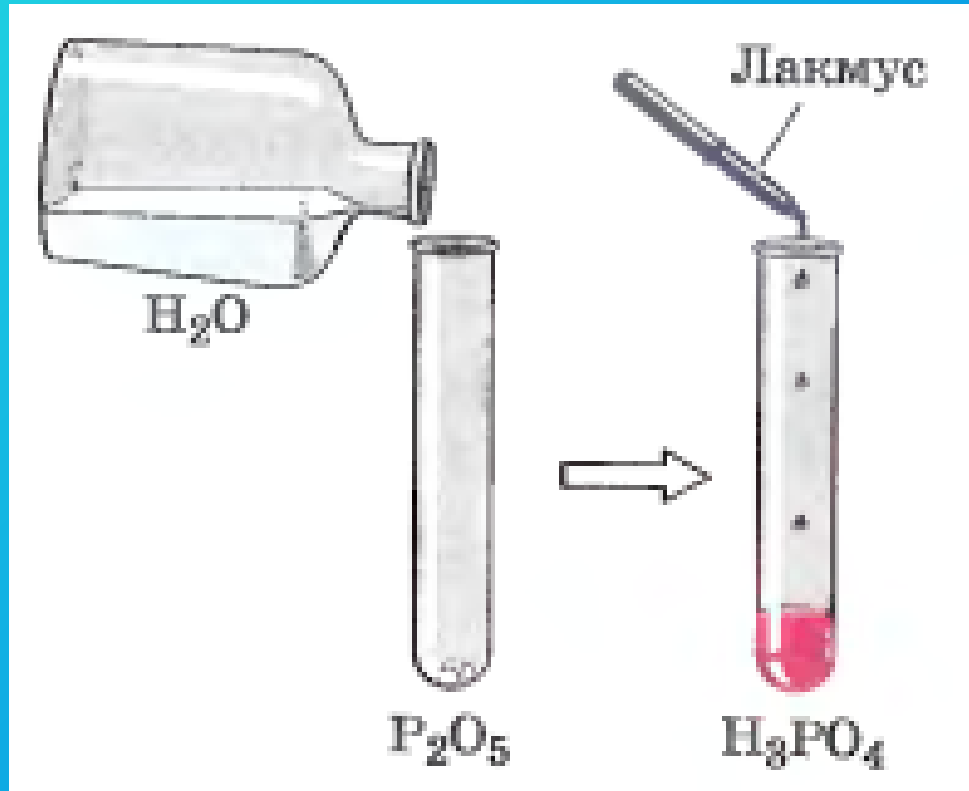
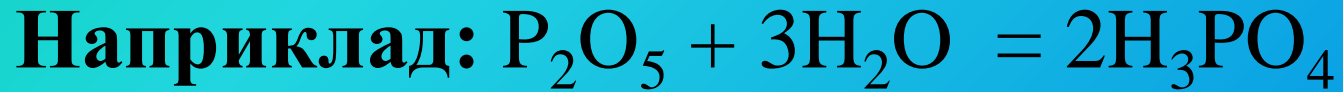
Хімічні реакції оксидів

1) Кислотний оксид + основа = сіль + вода

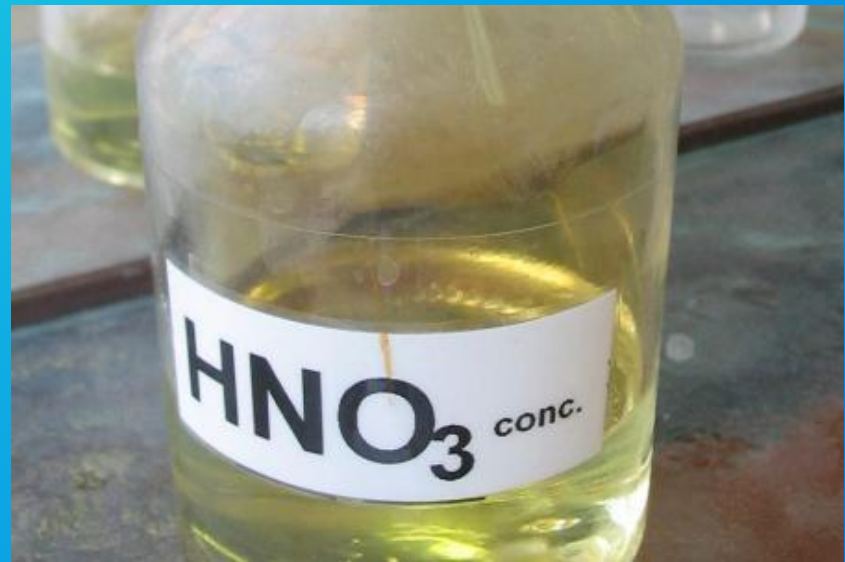
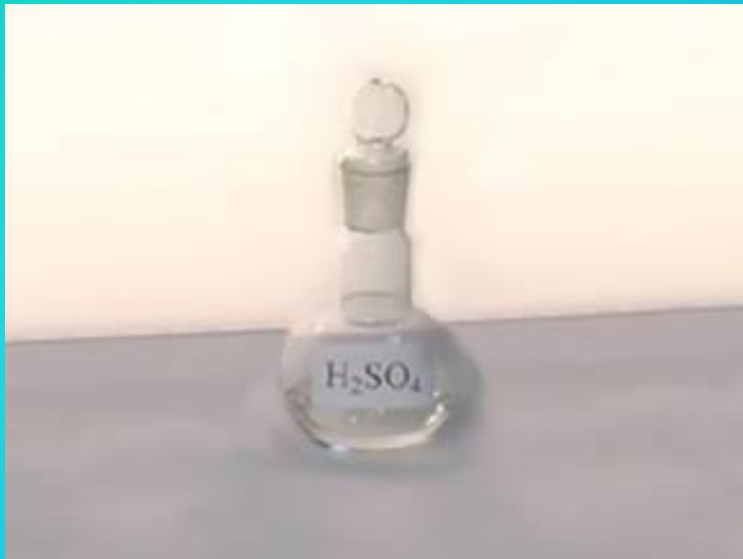

Хімічні реакції оксидів

1) Кислотний оксид + вода = кислота

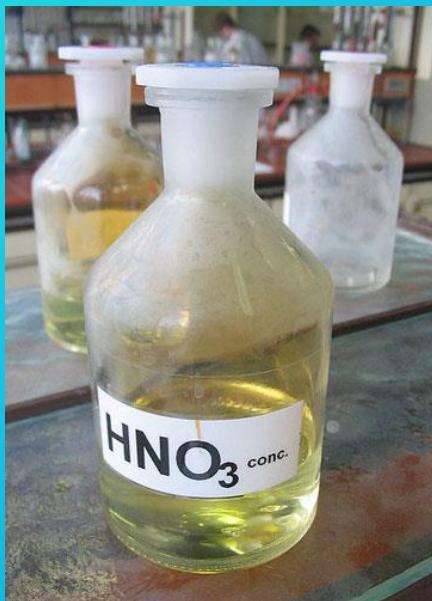
2. Кислоти – складні речовини, які складаються з одного чи декількох атомів Гідрогену та кислотного залишку.

Класифікація кислот

За розчинністю

Розчинні

азотна кислота

Нерозчинні

осад кремнієвої кислоти

Класифікація кислот

За наявністю Оксигену

Оксигеновмістні

оцтова кислота

Безоксигеновмістні

хлоридна кислота

Класифікація кислот

За наявністю Гідрогену

ОДНООСНОВНІ
 HCl , HNO_3

ДВОХОСНОВНІ
 H_2SO_4 , H_2CO_3

ТРЬОХОСНОВНІ
 H_3PO_4

Хімічні властивості кислот

- діють на *індикатори* – речовини, які змінюють своє забарвлення під дією кислот чи лугів

Індикатор	Забарвлення індикатора в		
	лужному	нейтральному	кислому
	середовищі		
Лакмус	синій	фіалковий	червоний
Метилевий оранжевий	жовтий	оранжевий	рожевий
Фенолфталеїн	малиновий	безбарвний	безбарвний
Універсальний індикаторний папір	від зеленого до синьо-фіолетового (зі збільшенням концентрації йонів OH^- у розчині)	жовте	від оранжевого до червоного (зі збільшенням концентрації йонів H^+ у розчині)
			

Хімічні реакції кислот

1) Кислота + основа = сіль + вода

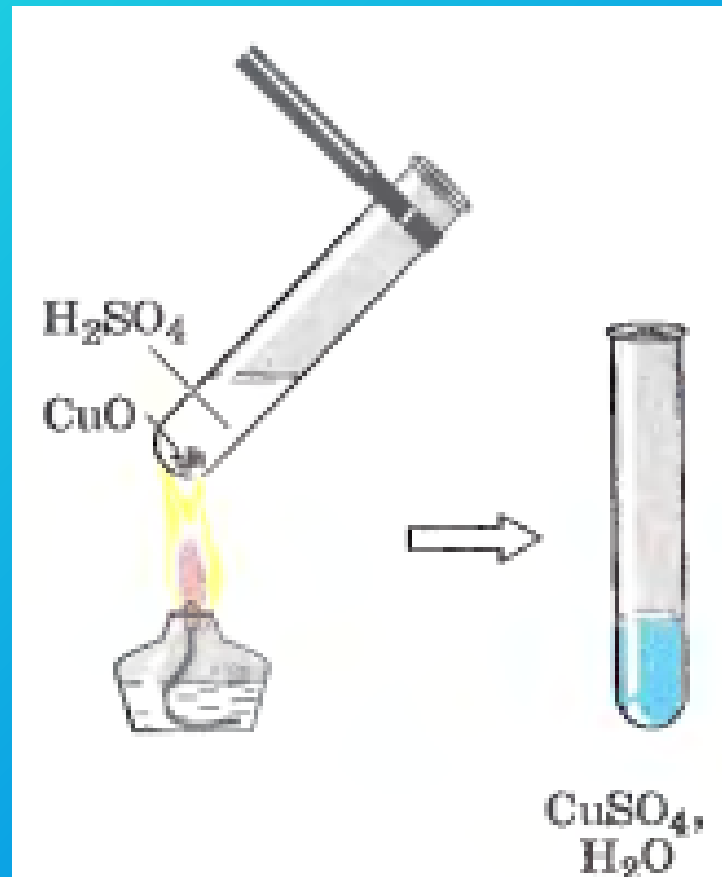
Наприклад: $\text{HNO}_3 + \text{NaOH} = \text{NaNO}_3 + \text{H}_2\text{O}$

Хімічні реакції кислот

2) Кислота + оксид метала = сіль + вода

Наприклад: $\text{H}_2\text{SO}_4 + \text{CuO} = \text{CuSO}_4 + \text{H}_2\text{O}$

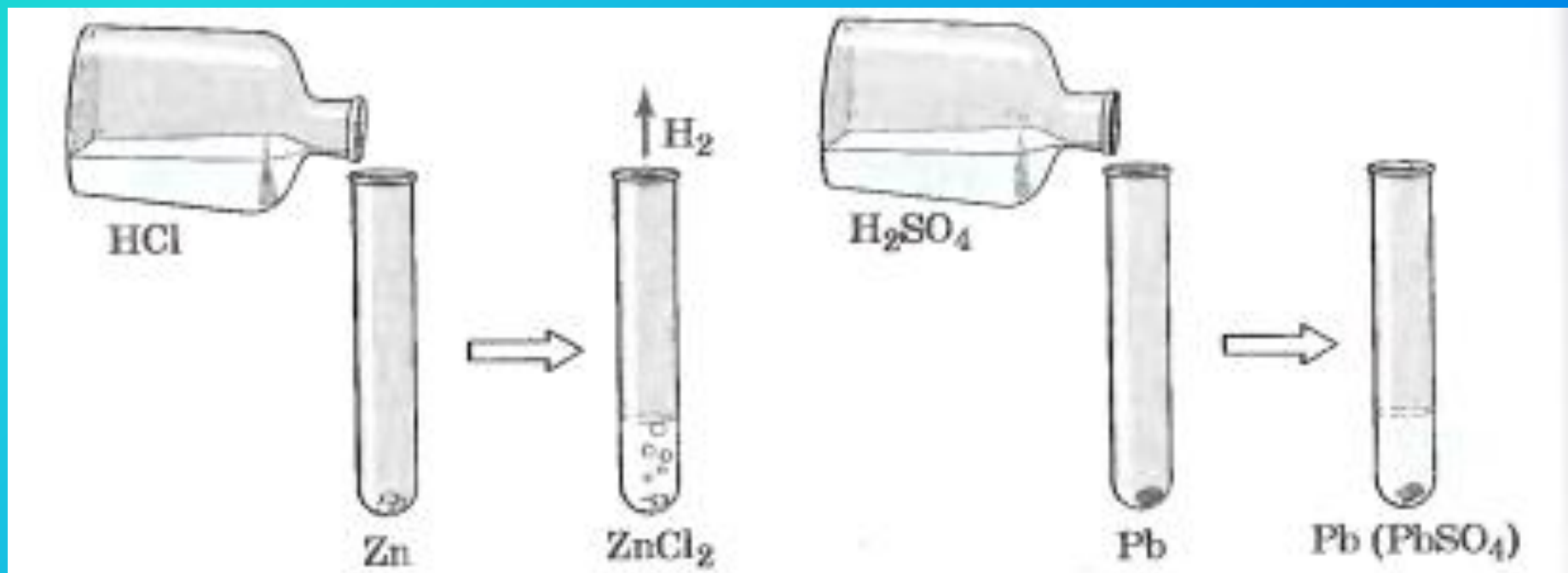

Хімічні реакції кислот

2) Кислота + метал = сіль + водень

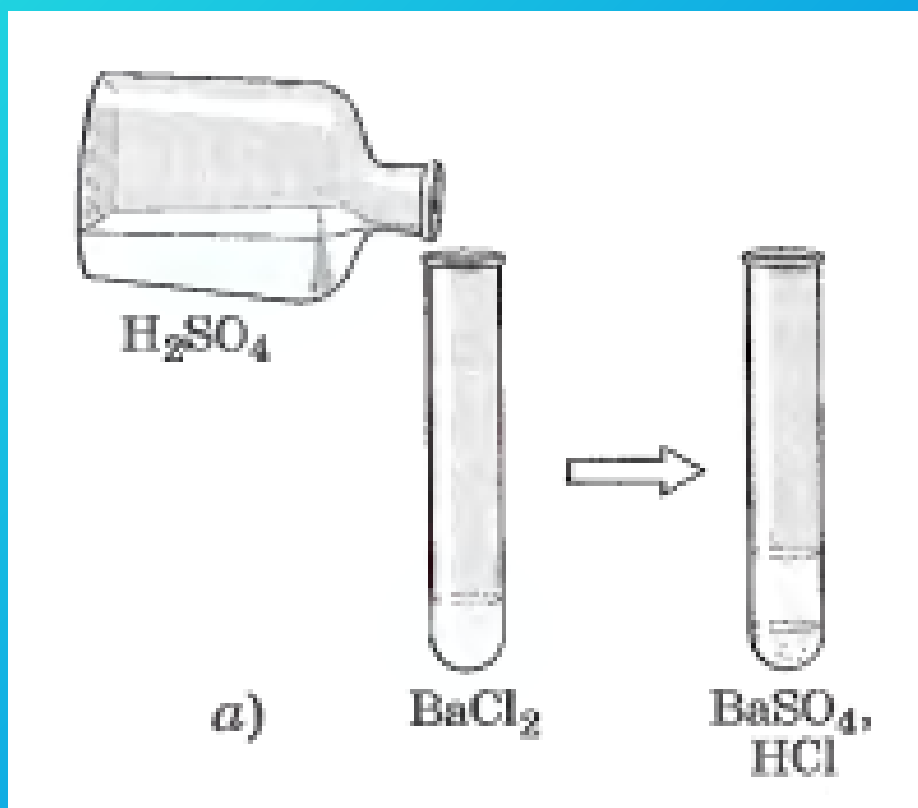
Наприклад: $\text{HCl} + \text{Zn} = \text{ZnCl}_2 + \text{H}_2$

$\text{H}_2\text{SO}_4 + \text{Pb} = \text{PbSO}_4 + \text{H}_2$

Хімічні реакції кислот

1) Сіль + кислота = інша сіль + інша кислота

Основи – складні речовини до складу яких входить атом металу і одна або кілька гідроксильних груп

n = валентність метала

Назва основ утворюється від назви відповідного металу в називному відмінку з додаванням слова «гідроксид»

KOH	гідроксид	калія
Mg(OH)_2	гідроксид	магнія
LiOH	гідроксид	літія
Fe(OH)_3	гідроксид	ферума(III)
Ca(OH)_2	гідроксид	кальція
Al(OH)_3	гідроксид	алюмінія

Розчинні основи
(луги)

KOH
 LiOH
 Ca(OH)_2

Нерозчинні основи

Mg(OH)_2
 Fe(OH)_3
 Al(OH)_3

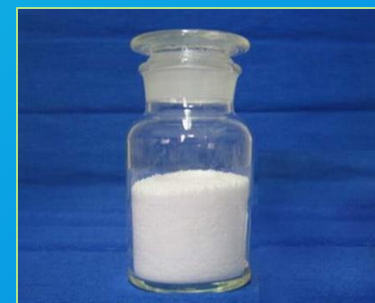
Фізичні властивості основ

$\text{Ba}(\text{OH})_2$

$\text{Ca}(\text{OH})_2$

LiOH

NaOH

$\text{Cu}(\text{OH})_2$

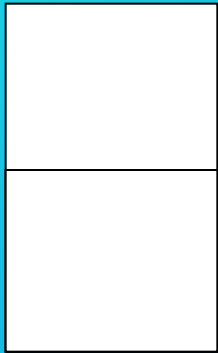
$\text{Co}(\text{OH})_2$

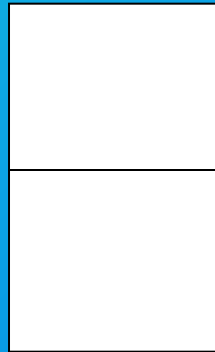
Хімічні властивості основ

- Діють на індикатори

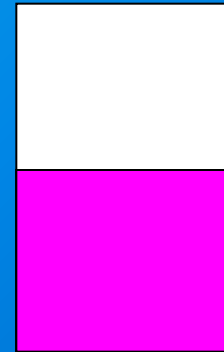
лакмус

метилоранж

фенолфталеїн

Хімічні властивості основ

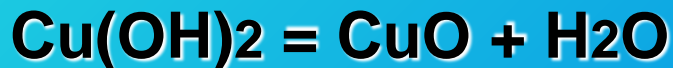
1. Взаємодіє з кислотами:

2. Взаємодіє з кислотними оксидами:

3. Розкладаються при нагріванні:

4. Солі – складні речовини, утворені атомами металів і кислотними залишками

Назви солей, які утворені кислотами:

H_2SO_4 – сульфати

H_2SO_3 – сульфіти

HNO_3 - нітрати

H_2CO_3 – карбонати

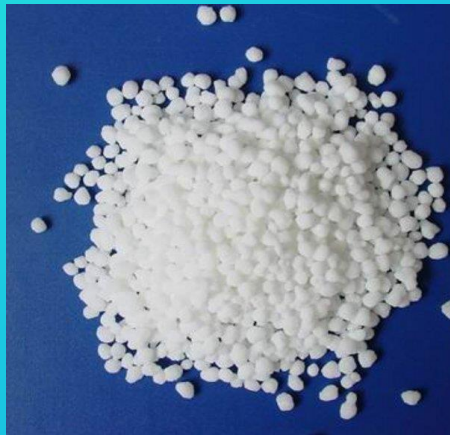
H_3PO_4 – фосфати

Класифікація солей

1) За розчинністю у воді

Розчинні

Аміачна селітра

Нерозчинні

Малорозчинні

Сульфат кальція

Фосфат заліза

Хімічні властивості солей

1. Солі реагують з металами, які в електрохімічному ряді напруг стоять лівіше, ніж метали, якими утворена сіль:	$\text{Fe} + \text{CuSO}_4 = \text{Cu} + \text{FeSO}_4$ $\text{Ag} + \text{CuSO}_4 \neq - \text{реакція не відбувається}$
2. Солі реагують з кислотами:	$2\text{NaCl} + \text{H}_2\text{SO}_4 = \text{Na}_2\text{SO}_4 + 2\text{HCl}$ $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2 + \text{H}_2\text{SO}_4 = 3\text{CaSO}_4 + 2\text{H}_3\text{PO}_4$
3. Солі реагують з лугами:	$\text{ZnCl}_2 + 2\text{NaOH} = \text{Zn}(\text{OH})_2 \downarrow + 2\text{NaCl}$ $\text{K}_2\text{CO}_3 + \text{Ca}(\text{OH})_2 = 2\text{KOH} + \text{CaCO}_3 \downarrow$
4. Солі реагують з солями:	$\text{NaCl} + \text{AgNO}_3 = \text{AgCl} \downarrow + \text{NaNO}_3$
5. Солі , утворені леткими оксидами, при нагріванні реагують з менш леткими кислотними чи амфотерними оксидами:	$\text{CaCO}_3 + \text{SiO}_2 = \text{CaSiO}_3 + \text{CO}_2 \uparrow$ $\text{Na}_2\text{CO}_3 + \text{ZnO} = \text{Na}_2\text{ZnO}_2 + \text{CO}_2 \uparrow$

Дякую за увагу!